

Scînteia

JURNALUL ROMÂNIEI 1989 - ACUM DOUĂZECI DE ANI

Numărul 144

Sâmbătă, 20 iunie 2009 - Marți, 20 iunie 1989

DISTRIBUIT ÎMPREUNĂ CU JURNALUL NAȚIONAL

JURNALUL ZILEI

Telegramele victoriei adresate secretarului general de pe frontul recoltei au continuat. Telegrafic au promis „ripostă fermă provocărilor fasciste, antisocialiste și antiromânești” și adunările populare contra „revizionismului” maghiar. Liceenii citau în „oracole” scrisorile de dragoste ale lui Eminescu.

Zi de zi și ceas de ceas

Cu acest stereotip consacrat al discursului public, România liberă și-a început relatarea despre „efortul maxim la seceriș”. Același ziar a transmis și lozincile

muncilor zilei: „În acest an, există condiții să se obțină cele mai mari producții atât la orz și grâu, cât și la celelalte culturi; Fiecare zi, fiecare oră bună de lucru trebuie folosită din plin la seceriș; Recoltarea cerealelor păioase trebuie să se facă în limitele perioadei optime, astfel ca nici un bob să nu se piardă; Și spicele căzute rămase în urma combinelor se cer strânse cu grijă; Tot ce s-a recoltat în cursul zilei trebuie să ajungă până seara în bazele de recepție; Mai multă operativitate la semănatul culturilor duble”.

(Continuare în pag. a II-a)

Oastea Domnului

„Oastea Domnului” este o mișcare din cadrul Bisericii Ortodoxe Române, înființată în anul 1923, la Sibiu, de preotul Iosif Trifa. După cum o definește chiar Traian Dorz, „Oastea Domnului este un copil al Bisericii. S-a născut și trăiește sub aripa Bisericii. Oastea Domnului nu este ceva mai mult decât Ortodoxia, ci este o familie restrânsă, o comunitate, o frățietate evanghelică cu gândul precis de a trăi mai intens învățăturile Bibliei și ale Bisericii. Ne trudim doar să ieșim din comunul vieții, să creștem în Domnul, pentru mântuirea sufletelor noastre. Oastea Domnului nu are nici o pretenție dogmatică sau canonică. Nu avem nimic de adăugat canoanelor. Oastea nici nu a vrut și nici nu vrea să facă reguli peste sau contra Bisericii. Dar Oastea Domnului vrea să trăiască cu toată ființa regulile existente ale Bisericii”. Practic, „ostașii” se ocupau cu studiul Bibliei, misionarism și de acte de caritate. Mișcarea a fost scoasă în afara legii în anul 1948,

când, cu complicitatea unor preoți, au fost desființate toate asociațiile din cadrul Bisericii Ortodoxe Române. În perioada 1948-1989, „Oastea” a continuat să existe, dar a funcționat în afara legii. Cu toate acestea, în multe locuri din țară preoții i-au acceptat pe „ostași” în biserici. În 1990, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române repară greșeala și reabilitează „Oastea Domnului”.

Astăzi, întâlnirile „ostașilor” au loc după slujbe, în biserici, în case particulare sau parohiale, în cadrul cărora se face studiul Bibliei, se rostesc rugăciuni, dar se organizează și o serie de activități pentru copii și tineri. În plus, „ostașii” sunt implicați în activități sociale, așa cum se întâmplă și până la scoaterea mișcării în afara legii, în 1948. „Oastea Domnului” este condusă de aproximativ 30 de reprezentanți ai tuturor regiunilor țării, reuniți în Sfatul Frăcesc Operativ.

Mondlise HIHN

Suflet din sufletul săracilor

„Poeziile lui știute pe de rost de sute și sute de mii de oameni de toate vârstele, recitate și cântate pe toate drumurile de pelerini umbriți de prapori în căutarea sanctuarului ce-i adăpostea mai ales în noapte, până la revărsatul zorilor, sunt ca ale lui Vasile Militaru, suflet din sufletul săracilor, inșetaților după Duh al anonimilor acestui popor creștin al celor mulți și neluați în seamă, al celor care nu și-au luat sufletul în deșert în acești ani, al celor care și-au luat din libertate Crucea, urmându-l pe Iisus Hristos până la martiriu. (...) Prigonit, închis, bătut, fratele Traian a iubit și a binecuvântat: nici una din poeziile sale nu blestemă, nu lovește, ci cheamă la viața nouă, singura absolut necesară de aici și posibilă în Iisus Hristos, pe care l-a iubit și slujit ca pe Dumnezeu și al neamului românesc.” (Ioan Alexandru)

Verb stelar și ceresc

„Versurile lui Traian Dorz, în naivitatea lor divină, amintesc de colindele sau de ninsoarea cu fulgi albi de zăpadă a ochilor mamei mele. Acum, când poezia lui izvorăște în verbul stelar și ceresc, noi, colegii lui mai tineri, îi sărbătorim ca pe un moș-strămoș.” (Nichita Stănescu)

Ofrandă caldă a poeziei sale

„Am o aleasă prețuire pentru fratele Traian Dorz și pentru poeziile pline de o înflăcărată dragoste pentru Dumnezeu, exprimate în minunatul grai al poporului nostru pe care îl sfințește și mai mult prin aceste poezii. Facă Dumnezeu să sporească credința poporului nostru prin această ofrandă caldă a sufletului său.” (Preot prof. dr Dumitru Stăniloae)

Cu toate măsurile luate de Securitate, mii de credincioși din întreaga țară au venit să-l conducă pe ultimul drum pe poetul religios Traian Dorz

FOTO: Arhiva personală Daniel Tufan

Motto: „Nu va fi ultima judecată, domnule colonel! Va mai fi una: a Istoriei și a lui Dumnezeu!” (Traian Dorz)

La data de 20 iunie 1989, Traian Dorz a plecat la Dumnezeu. S-a stins un om care și-a dedicat întreaga viață slujirii lui Dumnezeu. Trupul chinuit de suferință și-a găsit liniștea, după ce 17 ani de închisoare l-au măcinat puțin câte puțin. Două zile mai târziu, poetul care a scris mii de versuri de laudă către Dumnezeu a fost înmormântat în satul natal, iar peste 10.000 de oameni l-au condus pe ultimul drum.

Opriți oamenii!

Acea zi a fost una îngrozitoare pentru securiștii speriați de mulțimea care a ținut să participe la înmormântare. Imediat după ce au aflat că Traian Dorz a murit, securiștii din Bihor au trimis o notă la București, prin care anunțau decesul poetului. Răspunsul a venit printr-o directivă pentru toate inspectoratele județene ale Ministerului de Interne, în care li se cerea șefilor locali ai Securității să îi oprească pe cei care ar fi dorit să participe la înmormântare, semnată de șeful Direcției I, colonelul Gheorghe

Rațiu. „Având în vedere decesul lui Dorz Traian din Beiuș, județul Bihor, considerat conducător al asociației religioase interzise «Oastea Domnului», a cărui înmormântarea va avea lor probabil în ziua de 22 sau 23 iunie a.c., luați măsurile de intensificare a cunoașterii stărilor de spirit din concentrările cu astfel de elemente și în măsura posibilităților de a se acționa legendat pentru împiedicarea deplasării conducătorilor și altor adepți către locul înmormântării. Orice informație de interes operativ să fie raportată de îndată, telefonic”, se arăta în documentul respectiv.

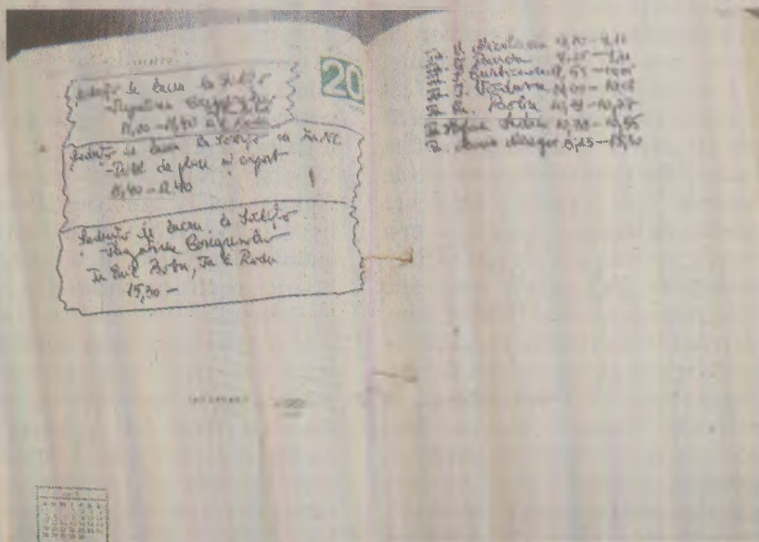
Mii de oameni la înmormântare

Cu toate eforturile și „circularele” securiștilor, lumea n-a putut fi împiedicată să ajungă la Mizieș, unde, la data de 22 iunie 1989, a fost înmormântat poetul Traian Dorz, unul dintre cei care au încercat timp de peste patru decenii să convingă autoritățile comuniste să permită „Oastei Domnului” funcționarea în legalitate. Peste 10.000 de oameni au participat la funeralii. Zeci de securiști și milițieni în civil au fost înfilișți în mulțime sau au urmărit totul de pe

dealuri. Desperați și copleșiți de mulțimea de oameni, securiștii au încercat apoi să detoneze convoiul pe un drum lăturalnic al satului. Cei care au purtat sicriul nu i-au mai ascultat, iar convoiul a mers pe drumul principal înspre cimitir. Imediat după înmormântare, securiștii bihoreni au fost nevoiți să se explice într-un raport pe care l-au scris șefilor de la București, justificând că, din cauza inundațiilor (nu au fost inundații în acel an), au fost nevoiți să permită cortegiului să meargă pe drumul principal.

(Continuare în pag. a II-a)

AGENDA ELENEI CEAUȘESCU

Din notațiile șefului de cabinet al Eleniei Ceaușescu reiese cu tot mai multă claritate că de pregătirea Congresului al XIV-lea al PCR, Tovarășii se ocupă mai mult decât s-ar bănui. În stabilirea delegațiilor, membrilor și secretarilor viitorului CC, sigur „mână” ei a fost. Marți, 20 iunie, în două sedințe, la săliță” (prima între orele 11:00 - 11:40, a doua începând la ora 15:15 cu sfârșit neprecizat), împreună cu Emil Bobu și Constantin Radu, Elena Ceaușescu a discutat tot despre pregătirea Congresului. O făcuseră și cu o zi în urmă și cel puțin în alte șapte sedințe anterioare. Urmărind frecvența viitorului congres și „aghioțanții” de care s-a flancat, ești îndreptățiți să crezi că în acest diabolic triumvirat a fost creat și pus în aplicare mecanismul lui „Ceaușescu reales la al XIV-lea Congres”.

Prevederile Statutului PCR privind funcțiile congresului erau însă demult călcate în picioare. „Organul suprem al partidului” nu mai era convocat atunci când decidea Comitetul Central, ci atunci când propunea Ceaușescu în CPEx. Congresul delegaților PCR nu mai stabilea linia generală a par-

tidului în problemele fundamentale ale politicii interne și externe, nu mai alegea Comitetul Central, nici nu mai modifica Statutul partidului... Toate acestea le făceau soții Ceaușescu, „aleșii” având sarcina unică de a-și declara adevăruia. În partajul domestic al cuplului, Tovarășul își reținuse, probabil, un ultim cuvânt despre „linia generală a politicii” și modificările la Statut. În celelalte, hotărâ Tovarășa „totul”.

A mai luat parte Elena Ceaușescu și la o a treia sedință în acea zi - probleme de plan și export (orele 11:40 - 12:40), prezidată de Nicolae Ceaușescu. Între sedințe a convorbit cu Vasile Nicolicioiu, Burciu (de la gospodăria de partid), Curticeanu, Ilie Văduva (consilier al secretarului general), Emil Bobu, Ștefan Andrei și Marin Neagoe.

Interlocutorii au asigurat-o, probabil, de strălucirea ideii cu „oamenii muncii” care condamnă din răspuneri revizionismul ungar. Iar răspândicii - super-activați de comanda Direcției lor - „își făceau treaba difuzând mesajul convenit: „Rău cu Tovarășii, dar și mai rău fără ei; căci ungarii cer iarăși Ardealul, iar rușii sunt de partea lor”.

Lavinia BETA

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Țigle” și „tubermane”

În 1989, Andrei Pavelescu avea 7 ani, era în clasa I și locuia în orașul Vaslui. „Eu am fost foarte cumințel când eram mititel, poate și mai prost, când aveam 7 ani, mai ales dacă fac comparație cum sunt acum copiii de vârsta asta. Nu-mi amintesc să mă fi bătut cu copiii, dar ieșeam în fața blocului și ne jucam fotbal și țigle. Țiglele se joacă așa: pui un morman de șase-șapte cioburi de la sticle de bere și cu o minge de tenis de câmp, din'ia verde, de la o anumită distanță, încerci să nimeriști cioburile. Dacă nimeriști și dăramai mormanul, trebuia să fugi, că fugeau așa cu mingea după tine și, dacă te atingeau, erai terminat.

Ne mai jucam și «tubermane». Era o pădure în apropiere de casă și acolo mergeam cu «tubermanele», adică niște țevi de plastic prin care suflam săgeți făcute din hârtie. Ne împărțeam în două tabere și trăgeam unii în alții; care era atins de săgeată era exclus din joc. Biciclete nu prea erau pe vremea aia, dar era unul la bloc care închiria și-i dădeam și eu bani, să mă trag câte o oră. Seara, la televizor nu aveam ce să vedem, așa că ascultam câte o poveste la pick-up. Povestea mea preferată era «Ursul păcălit de vulpe».

Când venea luna iunie, așteptam sfârșitul anului școlar și vacanța de vară, în care mergeam la bunici. Eu

aveam o medie măricică la sfârșitul anului și mă gândeam că iau și eu acolo măcar un premiu doi. Și așteptam, așteptam la serbare să mă strige și pe mine, iar când am văzut că nu iau nimic mi-au dat lacrimile. Înviatăoarea, Zaharia o chema, de milă, a venit la mine și mi-a spus că am și eu un premiu, dar mi-a uitat cartea acasă. Eu am crezut-o și m-am bucurat, dar pe taică-meu l-a pufnit râsul când am ajuns acasă și i-am povestit.

Vacanța de vară o petreceam mereu la bunici, în satul Roșești, județul Vaslui.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

20 IUNIE

Întâlnire echinoxistă la Facultate. Evocări. Facem o fotografie de grup, împreună cu Ioana Petrescu și Jean. După, masă comună la Casa Universitarilor. Pe urmă, la mine. Agitație și veselie generală. În toată ei sosește doamna din Ungaria, cvasi-angajată de A. Corina vorbise cu ea pentru carte. Am introdus-o în camera de lucru, i-am explicat, voia să vadă cât de mare e „dosarul”. De fapt, erau două - și groase. Cum suma oferită o tenta, n-a ezitat prea mult, le-a luat, mi-a arătat că le înfășură în jurul taliei (e o femeie voinică, osoasă, cabalină), nu pare să fie impresiionată. Eu însă agitat, fie și din pricina multelor persoane din casă. În cele din urmă, a plecat, ducând cu ea, înfășurate într-un prosop, cele două topuri (Convenisem cu Corina - cifrat - să trimit printr-o doamnă din Ungaria, cu care cumnatul meu avea unele relații de afaceri, cele două dosare ale Dicționarului - literale A-L, recuperate din Editură și care - după topirea zăului - nu-mi păreau în siguranță nu doar la mine în casă, dar chiar în țară. Am ales riscul de a le pune în siguranță - pe această cale

cam improvizat-aventuroasă - în Germania, de unde le-am recuperat în 1990. „Notă 1997, M.Z.”). Eu - subită panică, după ce - ea plecând, am realizat brusc riscul. Încerc să par - față de musafiri - indiferent. Unii, intrigați probabil de prezența îndelungată și nejustificată a femeii străine. Dar nu mă simt obligat să dau explicații, cu atât mai puțin să le spun cum ce se petrecuse. Nici femeii nu i-am lămurit ce e cu numeroasa societate aflată în camera alăturată. Seara, incapabil să adorm, la pândă: telefonul, mașini ce urcă strada, semnale ce ar putea însemna... eșecul... dezastrul...

Mircea Zăciu, Jurnal. IV, București, Editura Albatros, 1998, p. 450

Drum în Bărăgan la neamurile bolnave. După nenea Culaie, a murit și tanti Marioara. În casa bunicii, verișoară-mea trăiește ca o animală de povară. Nu mai are în bătaură decât un câine care va muri în lanț de foame și de sete, ca acela dinainte. Lume căinoșită, câini legați cu câte un câpătai de lant ori sfoară, urlând toată ziua de sete; nici apă nu le lasă înainte de a pleca la muncă... Mai toți se duc „la muncă, la partid!” Chiar așa zic.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

20 iunie (Marți)

Soarele a răsărit 5:31, a apus la

21:03

Luna a răsărit la 22:32, a apus la

6:02

Sărbătoare creștină: Sfântul Ierarh Mucenic Metodie al Patarelor; Sfântul Ierarh Calist al Constantinopolului; Sfântul Nicolae Băstabil

S-a întâmplat la

20 iunie 1989

● Miniștrii cercetării științifice din 19 țări vest-europene, reuniți la Viena, au aprobat un număr de 89 de proiecte de cercetare științifică incluse în programul „Eureka”. Noile proiecte - care se adăugau altor 208 aflate în curs de înfăptuire - necesitau importante investiții și se refe-

reau la domenii de vârf ale tehnologiei, cum ar fi automatizarea producției, biotehnologia etc.

● Trei tineri au decedat la Barcelona în urma unor supradoze de heroină. De la începutul acelei luni, numărul victimelor „mortii albe” a atins 20 de persoane numai în provincia Barcelona, scria presa oficială. Potrivit cifrelor, în Spania erau înregistrate peste 45.000 de morfinomani

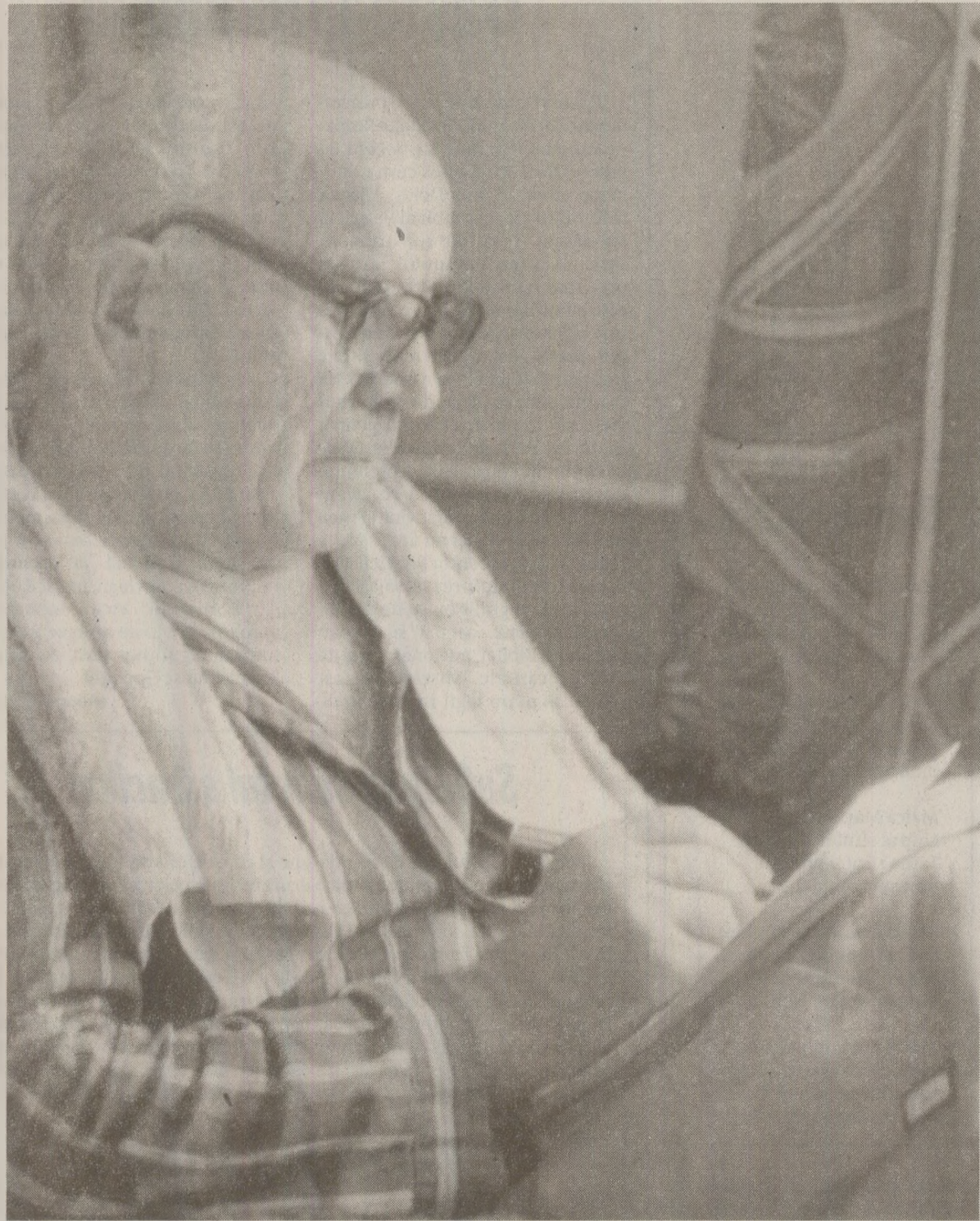
● În urma ciocnirii unei locomotive cu un camion, în apropiere de orașul bavarez Rosenheim, două persoane și-au pierdut viața și cinci au fost rănite;

● A fost redeschisă linia maritimă directă dintre Tripoli (Jamahiriya Arabă Libiană) și Alexandria (Egipt), după o întrerupere de zece ani. Frontiera dintre cele două țări a fost redeschisă la începutul lunii iunie, după întâlnirea la nivel înalt egipteano-libiană.

Ramona VINTILĂ

Poetul religios

Manuscrisele poetului erau scoase din țară de alți credincioși și tipărite în străinătate

FOTO: Arhiva personală Daniel Tufan

Traian Dorz a scris mii de versuri, mai multe cărți autobiografice, precum și „Biblia versificată”. A reușit să publice o serie de astfel de lucrări înainte de 1948, dar multe dintre operele sale au fost tipărite în străinătate. Unul dintre cei care îi trimitea manuscrisele în afara țării a fost pastorul penticostal Gligor Hada, din Hunedoara. Acesta își amintește: „Manuscrisele îmi parveneau. Le trimiteam apoi la București unei persoane de încredere, care le trimitea apoi în străinătate. Cărțile tipărite erau aduse apoi în

România de diverși străini, ajungeau la București la aceeași persoană, după care erau transportate și la Hunedoara, dar și în alte locuri”.

Fiaica lui Traian Dorz, Florica, i-a povestit nepotului său, Corneliu, cum a fost trimis în străinătate manuscrisul „Bibliei versificate” în 1982: „Înainte de a fi arestat, tătuța a pus împreună cu mine manuscrisul făcut sul și legat cu o ață într-un bidon, pe care l-am îngropat în pământ. Atunci mi-a spus că, dacă va veni un frate să-l ceară, să-l dau. Așa s-a și întâmplat.

ÎN NUMELE CREDINȚEI

Se spune că nimic nu este întâmplător în destinul unui om. Traian Dorz s-a născut în ziua de Crăciun a anului 1914, în satul Rituri, comuna Mizieș (azi Livada Beiușului, comuna Drăgănești), județul Bihor, într-o familie de țărani obșnuiți (dețineau cam șase hectare de teren). O altă întâmplare i-a călăuzit destinul: când a absolvit cele șapte clase primare, în 1930, a primit drept premiu special cartea „Corabia lui Noe”, scrisă de preotul Iosif Trifa din Sibiu. Acesta înființase în 1923 Mișcarea „Oastea Domnului”. Imediat i-a scris preotului Trifa o scrisoare prin care să-l înscrie în rândul „Oștii”.

Ostașul Domnului

În iunie 1930, chiar de Rusalii, Traian Dorz a intrat în „Oastea Domnului”. De atunci viața sa începe să se confunde cu istoria acestei mișcări. Începe să facă misionarism, împărțind cărți și reviste, dar și scrie. În 1935 îi apare și prima carte de poezii – „La Golgota”, urmată în 1937 de o altă – „Pe drumul crucii”. Continuă să facă misionarism, iar în 1940 este trimis pe front, dar, din cauza bolii de inimă, este în cele din urmă demobilizat. Câțiva ani a scos revista Familia Creștină, care a fost închisă de cenzură în 1943. În 1945, alături de alți frați din „Oastea Domnului” vizitează răniții ruși la spitalul din Beiuș, cărora le duce alimente și cărți religioase, iar în 1946 se ocupă de trimiterea de ajutoare pentru populația din Moldova, lovită de foamete.

Traian Dorz și Richard Wurmbrand

Destinul lui Traian Dorz se intersectează în anul 1941 cu cel al lui Richard Wurmbrand. Dorz s-a angajat în acel an funcționar la notariatul comunal din Mizieș. Așa îi procură lui Richard Wurmbrand imprimate în alb pentru buletine de identitate și contribuie astfel la salvarea unor evrei de la deportare. Mai mult, Traian Dorz a fost arestat pentru prima dată în anul 1942, pentru că a tipărit, la rugămintea lui Richard Wurmbrand, broșura „Păcatele evreilor”. Peste ani, aflat în străinătate, Richard Wurmbrand i-a trimis lui Traian Dorz pachete cu alimente și medicamente.

Calvarul

Calvarul prin care va trece Traian Dorz începe însă la data de 30 decembrie 1947, chiar în ziua în care Regele Mihai a abdicat. Urmează ani de chinuri și de închisoare. Mai mult, în anul 1948, „Oastea Domnului” a fost scoasă în afara legii, iar mai multe voci susțin și astăzi că acest lucru s-a făcut și cu complicitatea Bisericii Ortodoxe. În aceeași situație s-au aflat toate organizațiile care funcționau în cadrul Bisericii. Din acel moment și până la moartea sa, la 20 iunie 1989, Traian

Traian Dorz, tânărul misionar în „Oastea Domnului”
FOTO: Arhiva personală Daniel Tufan

Eu n-am fost un trup

- după Ioan 6, 38 -

Eu n-am fost un trup pe lume,
nici un chip cum se părea,
nici o carte, nici un nume
– am fost misiunea mea.

steagul, sabia și cântul
– am fost misiunea mea.

Cât am ars luptând, trăind-o,
dăruit și-aprins în ea,
mi-am plătit-o înălțând-o
și-am fost misiunea mea.

Dorz a făcut tot ceea ce i-a stat în putință ca să convingă atât fetele bisericești, cât și autoritățile comuniste să readucă „Oastea” în legalitate. N-a fost chip. Anii de închisoare și apoi cei de prigonire nu l-au făcut să renunțe. A fost umilit, batjocorit, închis, anchetat și condamnat. A trecut, de-a lungul anilor de detenție, prin penitenciarele de la Oradea, Gherla, Ghencea, Caransebeș, Satu-Mare, dar a fost anchetat și prin becurile Securității din Deva, Oradea, Cluj-Napoca. A trecut prin coloniile de muncă Poștești – Leordeni, Periprava – Grind și a avut domiciliul forțat în comuna Dropia, din județul Ialomița. Între perioadele de detenție a continuat să răspândească publicații și cărți despre „Oastea Domnului”, dar și să scrie versuri. Insuși Traian Dorz scrie în cartea sa – „Hristos, mărturia” – despre acele perioade cumplite de detenție: „Celula mea era exact cât un mormânt. Când stăteam în picioare, ajungeam cu capul în tavan. Când stăteam întins pe plicul meu de o scândură, capul îmi ajungea în perete, picioarele, una ușă. Când intram și ieșeam, abia aveam loc să mă strecor pe lângă prici. Când totul era închis, aveam senzația că stau închis în sicriu și în mormânt. (...) Dar foamea era cumplită și ai. Măncarea se dădea atât de puțină și de slabă, încât cu toții deveniserăm niște schelete. Dormeam pe niște piciuri comune, înșirați unul lângă altul, zvârcolindu-ne toată noaptea în chinurile foamei. (...) Eram vreo 25 de schelete, unii mai de mult, alții mai de curând, cu felurite invinovații. Unii

cu frontiera, alții cu politica, alții cu credința. Unii români, alții unguri, alții-evrei, alții țigani, toți aruncați acolo de-a valma în mizerie, în foamete, în amestecătură. N-ai fi putut uita niciodată vaietele sau protestele lor de foamete”.

Anchetat și aproape executat

În perioadele de detenție, Traian Dorz a trecut de câteva ori pe lângă moarte. Prima oară în anul 1948, când mai mulți deținuți au fost scoși din celule și puși cu fața la zid și cu pistolul la tâmplă. Mai apoi, au fost transportați cu mașinile, dându-li-se impresia că vor fi duși pe frontiera cu Ungaria, unde urmau să fie executați. Traian Dorz descrie și acel moment când un gardian i-a spus: „Fă-ți testamentul, banditul! (...) Acum s-a sfârșit cu tine și cu Dumnezeu tău! (...) Eu am trecut atunci prin moartea mea. Am fost cu toată ființa mea trecut dincolo de hotarul care desparte existența aceasta de cealaltă. Dumnezeu m-a trecut, spre a face această ultimă experiență, cea a morții”. Anchetele însemnau de multe ori bătăi crunte, perchezițiile – forme maxime de umilire din partea gardienilor. Pe lângă frugal și foamea îndurate în închisori, Traian Dorz a mai avut parte și de supraveghere continuă, pentru că în celulele prin care a trecut erau aduși și deținuți care raportau tot ceea ce făcea. Cu toate acestea, a continuat să scrie versuri chiar și în acele locuri ce semănau copleșitor cu Iadul. Erau versuri care

cântau iubirea de oameni și de Dumnezeu.

În anul 1958 a fost dus la Ministerul de Interne, unde însuși Alexandru Drăghici i-a cerut să înceteze orice încercare de legalizare a „Oștii Domnului”, sub amenințarea că va nimici toți adepții acestei mișcări. Umilințele au continuat, iar Traian Dorz a fost arestat chiar și de ziua sa de naștere, la 25 decembrie. Ultima oară a fost arestat în 1982. Nepotul său, Daniel Tufan, își amintește astăzi cum a fost ridicat bunicul său: „Eram la Mizieș, la masă în curte. Au venit două sau trei persoane. Țin minte și acum că erau cu o dubă verde. Au discutat ceva cu el, i-au cerut să îi urmeze. A plecat cu ei. Noi nu știam unde îl duc și de ce. Nu înțelegeam că l-au arestat. Apoi am aflat că l-au dus la Satu-Mare. Țin minte și acum că tata mergea la el, la închisoare, de la Hunedoara la Satu-Mare. A fost eliberat după vreo șase luni”.

O altă rudă a lui Traian Dorz, Corneliu Clop, strănepot, care s-a ocupat de studiul dosarului său din Arhiva CNSAS, povestește că, în cele șase luni de detenție, Traian Dorz a stat în celulă cu deținuți de drept comun: „Era bolnav, iar deținuții, între care unul condamnat pentru crimă, se purtau foarte rău cu străbunicul meu. Unul dintre ei nu îl lăsa să se așeze pe pat pe parcursul zilei”. Când a fost arestat ultima oară, s-a sesizat Amnesty International. De asemenea, cazul său a fost prezentat la Europa Liberă. Daniel Tufan povestește că familia a aflat de la acest post de radio că Traian Dorz va fi eliberat: „Se anunțase la «Actualitatea românească» despre bunicul, că a fost eliberat. Noi nu știam nimic. Abia după două săptămâni a ieșit din închisoare”.

O familie prigonită

Traian Dorz și soția sa au avut trei copii: pe Viorel, Florica și Nina. Și copiii au avut de suferit pentru că tatăl lor lupta ca „Oastea Domnului” să fie recunoscută legal de autoritățile comuniste. Ani în șir, cei trei copii au asistat la arestarea tatălui lor. Apoi, când au crescut, au fost nevoiți să primească în casele lor „oaspeți dragi”, securiști. Daniel Tufan, fiul Ninei, povestește: „Îmi amintesc că în fiecare lună veneau la noi acasă niște securiști. Mergeau și la mama la serviciu, care lucra la biblioteca unui liceu din Hunedoara, aflat chiar lângă sediul Securității. La început, aveau obiceiuri umble prin casă, să cotrobăie. Am înțeles chiar că au tăiat un pat, ca să vadă dacă nu sunt ascunse acolo cărți. Pe măsură ce am trecut ani, tonul lor s-a schimbat. Ne spuneau că au venit pentru că trebuie să își facă datoria și că nu trebuie să fim supărați pe ei. Îndulciseră tonul. Aproape că erau ca niște musafiri la noi în casă. Spre sfârșitul anilor '80 când veneau, povesteam mult banalități. Mama mea a început chiar să le ofere cărțile scrise de bunicul meu – „Osana”, care cuprindea cărți pentru copii, și «Biblia versificată». Le-au primit, fără să comenteze nimic. Ani în șir am fost foarte derutați și nu am înțeles de ce îl închid pe bunicul și îi fac atât de mult rău. El îi vorbea doar de bine, spunea că sunt trimiși de alții, că execută doar niște ordine. Niciodată nu i-a condamnat, ci, dimpotrivă, încerca să îi înțeleagă și să le găsească scuze”.

De fapt, Traian Dorz nu s-a speriat niciodată nici de chinurile prin care a trecut în închisori și nici de răutatea autorităților. A luptat și cu mai-marii Bisericii pentru recunoașterea „Oștii Domnului”. A ajuns chiar în audiență, în 1986, la patriarhul Iustin Moiseșcu. I-a cerut acestuia să îl ajute ca „Oastea” să fie readusă în legalitate, dar nu a primit nici un ajutor din partea capului Bisericii Ortodoxe Române. Peste ani, în 2008, statul român i-a refuzat calitatea de luptător anticomunist. O lege nedreaptă a fixat termene stricte de recunoaștere a calității de luptător anticomunist.

Monalisa HIHN

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Gospodăria de partid, unic moșier al satului, s-a întins peste pădure și peste cele mai bune pământuri pe care le-a avut satul. Iar ei, ajunși palmași, sunt mulțumiți: cu bani care le sunt dați, cu ce mai fură, trăiesc de la un an la altul. Dar ca zilierii ce sunt nu au drept la pensie și le sunt luate și completăriile – grădiniile (nu mai sunt considerați ceapiști, deci...). Satul are și câțiva mai „ajunși”: gestionarii magazinului, navetiștii, tractoriștii sau brigadierii; restul – tot o apă și-un pământ.

Biserica, spălată de ploii, pictura stearsă – abia mai recunosc chipul arhanghelilor, hram bisericii. Doar clopotul și toaca bat la fel, însoțindu-se; le-aș recunoaște sunetul dintre sute... Popa – altul – locuiește la Călărași: în zile de sărbătoare face „naveta” între

Vâlcele și Floroaica. Cimitirul, cu porțile vruite spre câmp. Mergem la pădure, printre ploii și înșoriri; mâncăm dade din aguzii plantați mai de mult, pentru viermii de mătase (dar cine mai crește viermii de mătase?). Treceam pe la Rădița, care are 77 de ani acum, o biată buturugă și ea, gheboșită, cuminte, care a muncit pământul de când se știe și pământul a muncit-o pe ea. Femei, oameni în porți dau bună ziua și poate nu mă mai recunosc.

Florenta Albu, Zidul mator (Pagini de jurnal) 1970-1990, București, Cartea Românească, 1994, p. 450-451

Nu reușesc să-i scriu lui Mugur nici măcar câteva rânduri de condoleanțe. Nu pot ieși în „cercul barbar” al înierților mele cotidiane.

Victor Felea, Jurnalul unui poet lenes, Ianuarie 1955 – martie 1993, Ediție îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 729

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Țigle” și „tubermane”

(Urmare din pag. 1)

Mama lucra la fabrica de textile, iar tatăl era mecanic sudor, așa că nu aveam bani de mers la mare sau la munte. În oraș stăteam la bloc, într-un apartament cu două camere, și era o bucurie imensă să ajungem la curte. Veneau toți nepoții celor din sat și ieșeam seara și jucam „Flori, fete...”, alergam, ne ascundeam. Jocul ăsta „Flori, fete...”, era un prilej să aducem în vorbă fetele care ne plăceau. Mie îmi plăcea una mai mare, care normal că nu mă băga în seamă, o brunetă

pe nume Beatrice. Nu vorbeam cu ea, nu îndrăzneam, că mă gândeam că îmi va zice: „Du-te, mai mucosule, de-aici!”. Nu puteam să mă manifest în nici un fel. Dar mă luau așa niște fiori, ca atunci când mergi cu mașina în viteză și sari peste un dâmb. Ne jucam și cu fetele, mă suiau băieții pe o vecină și după aia radeau de mine. Aveam altă vecină care mereu se plângea la taică-su că s-a certat cu mine. Maică-mea se certa apoi cu taică-su din cauza asta, iar ea venea a doua zi să ieșim să ne jucăm.”

(a consemnat Irina MUNTEANU)

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Vocea Transilvaniei

Comitetele județene Arad, Bihor, Maramureș, Cluj, Satu-Mare și Sălaj fuseseră desemnate să organizeze adunări de ripostă la „revizionismul” maghiar. După indicațiile primite de la consilierul cu presa al lui Nicolae Ceaușescu, au fost nominalizați vorbitori, concepute „luările de cuvânt” și redactate telegramele pentru secretariat general.

Citarea lor în presa centrală a semănat, fără îndoială, panica în toată țara. Iată ce scria, printre altele, în telegrama expediată în numele Întreprinderii de Metale Neferoase Baia Mare: „În numele comunistilor, al tuturor oamenilor muncii din întreprindere, respingem categoric orice amestec în tre-

burile interne ale țării noastre, din partea oricui ar veni, încercările de care-ți vorbesc nu e nimic banal care să aibă ceva comun nici cu teoria plăcerii, nici cu platitudinile unei tinereți necorupte. Nici tinerețea, nici frumusețea ta, nici virtuți sufletești, nici grații fizice nu au cauzat acelei simțiri care a aruncat o umbră adâncă asupra vieții mele întregi”.

Lecții de dragoste

Presa a continuat să publice în „Anul Eminescu” articole despre viața și opera poetului național. Liceenii se inspirau în completarea „oracolelor” din corespondența lui Eminescu cu Veronica Micle. „Ești îndrăgostit, cât vrei să ții dragostea ta?”, întreba „oracolul”. Toată viața, răspundea băiatul cu numărul 7, adresându-se fetei de pe

Stela și Arșinel – ultimele spectacole

Teatrul satiric muzical „Constantin Tănase” a anunțat, pentru sfârșitul săptămânii, ultimele spectacole ale stagiunii sustinute la Sala Polivalentă. Vedetele spectacolului „Artiștii și Boema” erau Stela Popescu și Alexandru Arșinel. Autori – Mihai Maximilian și Vasile Veselovski, regizor Bitu Fălticeneanu. Cântau în spectacol Adrian Dănescu, Marcela Alexandru, Luminița Raclariu, Duo Adagio Forte și un cuplu de mare succes printre adolescenți – Dana Bartzter și Dan Creimerman.

Cadoul lui bebe

„Ciprian-Ionuț Puiu prinde al doilea trandafir în buchetul vieții. Familia lt. col. Oprișescu Ion – Bunu și Buni îi urează La mulți ani!”

Ciprian-Ionuț Puiu a fost singurul copil din acea zi felițat astfel la scara națională. „Pile” serioase au avut Bunu și Buni lt. col. Oprișescu

pentru a-și face asemenea cadou în numele odorului de nepot. Trandafir sau lălea, tuberoză ori garoafă – o nouă floare la „bucetul vieții”, publică și nemuritoare, la rubrica micii publicități.

„Oțel și pâine” de Cornel Nistorescu

Cel mai bine cotate jurnalist de reportaj era talentatul Cornel Nistorescu. „Oțel și pâine”, publicat în ultimul număr din Flacăra, începea astfel: „Stă lumea la ferestre și în balcoane privind cu nesăț și nostalgie orizontul. În spatele lor – fluviul, galben încă, încărcat cu mălurile fine de primăvară clipocind în maluri și bordaje și respirând amărui prin plămâni plângători ai sălcilor îmbătrânite. Ca dintr-o colonie adusă de apă, oamenii scutează depărtările câmpiei. E o plăcere aproape fiziologică. Așteaptă ceva de la acest orizont din care au răsărit și ei. Un semn, o umbră, un sunet, o lumină”. Farmecul orizontului astfel sorbit nu i pe Ama-

zon ori pe Sena, ci în Călărași. „Cetatea de foc de la marginea Câmpiei Române”, noul oraș agroindustrial, producător frunțos la oțel și la pâine.

Crimele lui Berlusconi

Săptămânalul italian L'Espresso – citat de revista „Flacăra” – a publicat rezultatele unei anchete asupra violenței difuzate de televiziune. „Într-o săptămână, citează publicația românească, de la prânz la miezul nopții, cele trei posturi naționale și cele trei particulare ale lui Silvio Berlusconi (proprietarul Clubului Milan, printre altele) au difuzat: 130 de asasinat, 122 schimburi de focuri, 105 agresiuni, 113 amenințări cu mână armată, 25 de masacre, 4 episoade de tortură, 10 răpiri și sechestrări de persoane, 5 sinucideri, 21 de accidente mortale, 4 scene de violență sexuală și scena care a scandalizat întreaga Italie, momentul administrării drogului. În total, 552 scene violente cu o medie de 80 pe zi.”

Lavinia BETEA

TRAIAN DORZ

ISTORIA UNEI JERTFE

(Urmare din pag. 1)

În același document, ei au falsificat și numărul celor prezenți la înmormântare: „Raportăm că la data de 22.06.1989 a avut loc ceremonia înmormântării lui Dorz Traian. Ceremonia înmormântării la domiciliul lui Dorz Traian s-a încheiat la ora 16:00. De la ora 16:00 la 17:00, din cauza unor viituri și a terenurilor inundate, a fost transportat pe drumuri ocolitoare până la biserică din Mizieș (satel Livada Beiușului și Mizieș au biserică și cimitirul împreună). Pe acest traseu, Dorz Traian a fost transportat pe brațe de către unii adepți ai «Oastei Domnului» până la cimitir, unde s-a desfășurat ultima parte a ceremoniei care a durat aproximativ 90 de minute. Aceasta a fost oficiată de către preoții ortodocși participanți, în ritualul ortodox, fără a permite luări de cuvânt din partea altor persoane. La cimitir, până la acoperirea mormântului, cei prezenți au cântat mai multe cântări scrise de Dorz Traian, specifice «Oastei Domnului». (...)

Semnificativ este faptul că la ora 12:00 numărul participanților a început să scadă simțitor. Dacă în primele ore ale dimineții se înregistra prezența a circa 1.200-1.300 de persoane, cortegiul care a ajuns la Cimitirul Mizieș era format din aproximativ 400 de persoane. Circa 2/3 din participanți au venit cu trenul, iar plecarea înapoi spre domiciliul era condiționată de cele două trenuri (singurele) de la orele 14:00 și 15:00. Această situație a fost amplificată și datorită restricțiilor impuse mijloacelor de transport ITA, în contextul campaniei agricole. (...) Pentru a limita numărul participanților din județul Bihor, s-au luat măsuri ca în presa locală să nu apară anunțuri despre decesul lui Dorz Traian. (...) Măsurile de păstrare a ordinii și liniștei publice de către organele de

Acasă, pe patul de suferință, după ani de prigoană în numele lui Hristos

FOTO: Arhiva personală Daniel Tufan

Militie, prin care s-a realizat identificarea a circa 150 de autoturisme au fost interpretate de către participanți ca o dovadă a interesului manifestat de autoritățile locale pentru buna desfășurare a evenimentului, dar și ca un avertisment voalat pentru cei care ar fi vrut să dea o altă turnură înmormântării, conducătorul pe țară al asociației ilegale «Oastea Domnului». Din măsurile informativ-operative întreprinse au rezultat următoarele aspecte mai deosebite. Ceremonia înmormântării a avut loc la domiciliul acestuia din Livada Beiușului, unde au participat circa 1.200-1.300 de persoane din județul Bihor și din diferite localități ale țării. (...) Măsurile de control întreprinse în rândul clerului ortodox au evidențiat faptul că acesta a primit cu oarecare satisfacție vestea decesului lui Dorz Traian, pe care l-au apreciat ca un element intransigent și cu vâdite

tendințe de evidențiere a caracterului formal, neangajat al unor din activitățile pe care le desfășura. De asemenea, au apreciat că implicarea inspectorului de culte constituie o dovadă a fermității cu care se vor trata în general problemele de ordin cultic. Documentul este semnat de șeful Securității județene Bihor, lt. colonel Ogășanu Dumitru, și de șeful Serviciului I/A, căpitan Juncu Mircea. Nepotul lui Traian Dorz, Daniel Tufan, își

aminteste că la înmormântarea bunicului său a fost puhoi de lume: „Au sosit din toată țara. Era lume foarte multă. Nu mai aveam loc. Stăteau în curțile vecinilor, în podurile caselor, pe drum. Era un cortegiu lung de 2-3 kilometri. Am știut întotdeauna că bunicul meu era un om deosebit, dar atunci am realizat de câtă prețuire s-a bucurat. Am înțeles și care era importanța lui ca poet”.

Monalise HIHN

ARTICOLUL ZILEI

A edifica, edificându-te

Am avut dintotdeauna convingerea că „așteptarea” artistului este (trebuie să fie), generic vorbind, una a acumulărilor, a lucrului cu tine însuși, a ceea ce am numi astăzi „automodelare”. Nu înseamnă aceasta esența efortului nostru de a edifica, edificându-ne?

Oameni... i-am întâlnit, i-am cunoscut, i-am înțeles (cât am fost în stare). Lângă retorte, dar și oameni cu pickhammer, oameni cu pensula, cu condeiul, oameni la strung și la planșetă, chiar și un om care a călătorit în cosmos... Nu mai amintesc plugul, tractorul, buldozerul, nu mai amintesc rafinamentul de orfevr al celor care „construiesc” pământuri fertile, nu mai amintesc imaginația, risipită generos, dezinvolt, în lumea microelectronicii... În fond, toate, ipostazieri ale talentului, o sumă de fapte, cu alte cuvinte, din a căror extrapolare se vor fi ivit și documentarele semnate de mine, dar și paginile condeiului ce sunt. Nu este nici simplu, nici nu se cade să „blochez” aici prea mult spațiu tipografic, dar așa vrea să știți, Cititorule, că toate aceste experiențe de viață, mai mult sau mai puțin superficiale, mi-au marcat gândirea, dar și vocația, mi-au marcat comportamentul, dar și felul de a rosti... O metaforă (literară, cinematografică) se poate naște spontan (incriminez aici acel raport cu „jocul”, „joc” ce trebuie mai mult „provocat” decât „căutat”). Dar „spontaneitatea” aceasta se obține prin acumulări, nu puține, prin decantări și ele nu lăsate la voia întâmplării. Este, de ce nu, o altă dimensiune a lui „a munci cu tine însuși”.

Un om de film, un condei nu se nasc, nu apar printr-un simplu act voluntiv, printr-o hotărâre, să zicem. Este și aceasta (uneori) posibilă. Despre rezultate și concluzii nu se cade să comentez. Tocmai pentru că respect pe cei care – indiferent de timp și spațiu – deprind atâtea forme flexionare pentru „a munci”... A te modela, tocmai pentru că discursul tău să fie, măcar în parte, modelator. A te modela, a-ți îmbogăți cugetul prin muncă, prin instrucție... Unul dintre eroii de dincolo de „coperta” filmelor mele îmi povestea cum, pregătindu-și teza de doctorat, a parcurs cu piciorul, în multe anotimpuri, o uriașă arie colinară din zona Carpaților de curbură... Că era așa, m-am convins și după cum recunoștea fiecare vale, fiecare viroagă. După cum îl recunoșteau și respectau oamenii din acele părți... El, personajul, indirect” al filmului, dar personajul „direct” al unei proze încă inedită, era, este unul dintre copiii unei familii numeroase din Bărăganul antebelic. A studiat în țară, dar și dincolo de hotarele ei, s-a confruntat și cu specialiști din alte țări europene. Și chiar de mai departe... În acel „ceas de taină”, cum ar zice un erou sadovenian, ceas al confesiunii noastre, el, copilul de țaran, retrăia următoarea scenă. Îl prinsese o ploaie rece, o ploaie din cele ce vin neașteptat, la nceputul primăverii. A înfruntat-o până când, nu prea repede, a găsit, în pustietatea colinelor, un adăpost. O casă, nu prea mare, o singură casă. În bucătărie, un bătrân. Putea să-i fie bunici. Fierbea ceva pe plită. Lângă fereastră, adunând lumina rece a ploii de-afară, bătrânul citea. A urmat ceea ce e firesc, zicea el, într-o casă de creștin... Adică, o cană cu lapte și, mai ales, vorbele hrănind mintea, hrănind sufletul, lângă focul mărunț... Bătrânul învățase carte, mai mult singur, cu multă, multă vreme în urmă. Eroul meu trăia uimirea de-atunci. (Asta e, nu întotdeauna memoria cunoaște dezastre!) Cartea asupra căreia stăruia bătrânul, carte pe care n-a omis-o, la un moment dat, dintre argumentele dialogului ce-a urmat, nu era altceva decât subtila „Adela” de Ibrăileanu...

Unde, cât și cum realitatea se ntreaită cu ficțiunea? Care este adevărul lor raport, adevărata pondere în modelarea unui om de film? Întrebări, întrebări de „primă rostire”. Ele se disociază, ele se nuanțează în fiecare dintre trăirile tale, atât în „timp de lucru”, atât în „timp de acumulare”. În fond, „democratizarea frumósului” nu rămâne o „sintagmă” livrescă. Ea este o năzuință culturală distinctă, dintotdeauna și a noastră, a celor care stăruim a-l descoperi, a-l descifra, a-l repropune ca gest cotidian pentru fiecare ființă umană din România acestor ani... Cum și cât izbutim în această „întreprindere”, depinde și de tenacitatea fiecăruia dintre noi, de însuși „tezaurul” cu care am fost inzestrați, pe care noi înșine ni-l îmbogățim... Frumósul este nu numai o categorie estetică. El trebuie să facă parte și din conduita morală a fiecăruia dintre noi.

Nicolae Cabel
Cinema, nr. 6/1989

O, om!...

O, om!... ce mari răspunderi ai de tot ce faci pe lume!
De tot ce pui în scris sau grai,
de pilda ce la alții-o dai,
câci ea mereu spre iad sau rai
pe mulți o să-i îndrume!

Ce grijă trebuie să pui
în viața ta, în toată,
câci gândul care-l scrii sau spui
s-a dus... și-n veci nu-l mai aduni,
dar vei culege roada lui
ori viu, ori mort odată.

Ai spus o vorbă – vorba ta,
mergând din gură-n gură,
va veseli sau va-ntrista,
va curăți sau va-nțina,
rodind sămânța pusă-n ea
de dragoste sau ură.

Scrii un cuvânt – cuvântul scris
e-un leac sau e-o otrăvă!
Tu vei muri, dar tot ce-ai zis
rămâne-n urmă-un drum deschis
înspre Infern sau Paradis,
spre-ocară sau spre slavă.

Spu-i cântare – versul tău
rămâne după tine
îndemn spre bine sau spre rău,
spre curăție sau desfrâu,
lăsând în inimi rodul său
de har sau de rușine!

Arăți o cale – calea ta
în urma ta nu pierde.
E calea bună sau e rea,
va prăbuși sau va nălța,
vor merge suflete pe ea
spre rai sau spre durere.

Trăiești o viață – viața ta
e una, numai una;
oricum ar fi, tu nu uita,
cum ți-o trăiești, vei câștiga
ori fericirea-n veci prin ea,
ori chin pe totdeauna!
O, om!... ce mari răspunderi ai,
tu vei pleca din lume!
Dar ce scrii azi, ce spui în grai,
ce lași prin pilda care-o dai,
pe mulți, pe mulți, mereu spre rai
sau iad o să-i îndrume.

O, nu uita!... fii credincios,
cu grijă și cu teamă!
Să lași în urmă luminos
un grai, un gând, un drum frumos! –
Câci pentru toate, ne-nodois,
odată vei da seamă!...

Traian Dorz

Aș dori să cânt...

Aș dori să cânt un cântec pentru Tine,
plin de dor și de-o nădejde de ne-nvins...
– însă pline de tristețe și suspine
îmi sunt limpezile ochilor lumine
și străin sunt – și mi-e locul jar aprins.

Și-aș dori să ți-l trimit pe vântul serii,
ca suspinul lui să-l cânte-ncetinel
și să-ți lase peste rănille tăcerii
lacrimile trandafirilor durerii

care le-au trimis și care vin cu el.

și-aș dori să-l lași naintea Ta, să-ți spună
ce statornică iubire l-a trimis,
că n-a fost nici depărtare, nici furtună,
nici dureri și nici ispite s-o răpună,
ci-i curată ca un crin din Paradis.

Și-aș dori să nu mi-l uiți Tu niciodată,
să-l păstrezi zălogul unui legământ

și-al iubirii din credința neschimbată
care știu că va fi mâine-ncununată
de lumina împlinirii Cuvânt.

Fă să pot avea puterea de-așteptare
cu blândețea unei scumpe-ncredințări,
pân' la capăt jertfa dând-o cu-mpăcare,
să întâmpin Mult-Dorita Sărbătoare,
cu un cuget neumbrit de remușcări.

Traian Dorz

Scria pe ciob de sticlă în închisoare

Fratele Traian, cum îi spun cei apropiați, a acceptat întreaga viață jertfa și și-a dus crucea fără a crâni, vestindu-l pe Hristos cel răstignit. Autoritățile l-au urmărit și l-au reprimat cu o ură neîmpăcată întreaga viață pe acest om al lui Dumnezeu, ceea ce s-a întâmplat și cu alți credincioși din „Oastea Domnului”.

A trecut prin focul temnițelor fără să se lepede de Hristos. A îndurat bătăi, amenințări, torturi, schingiuri în timpul lungilor anchete ale Securității. „Celula mea era exact cât un mormânt”, a scris el, după ce-a reușit să scape din aceste locuri cumplite prin credința sa în Hristos.

În condițiile cumplite de detenție, nu a încetat să-l propovăduiască pe Hristos. Le-a vorbit deținuților despre Hristos peste tot pe unde a fost închis și a încercat să-i aducă la El pe cât mai mulți dintre ei. A fost totodată grav calomniat în presa comunistă a vremii.

După ce a ieșit din închisoare a fost urmărit tot timpul. Sub presiune psihică neîncreștată a fost ținută întreaga sa familie. Membrii ei au fost hăituiți continuu timp de peste 40 de ani și alungați prin țară.

Traian Dorz trebuia să se prezinte mereu la Militie și la Securitate. Acolo era amenințat și i se puneau în vedere să nu mai scrie. I se făceau tot timpul percheziții, pentru a-i fi descoperite și arse manuscrisele. A fost obligat să muncească la CAP, și pe urmă la propotioplul din Beiuș, pentru fi supravegheat de către Securitate. Să nu se poată deplasa prin țară ori să se întâlnească cu membrii „Oștii Domnului”. Cu toate acestea, a reușit să mențină vie „Oas-

tea Domnului”, organizând întâlniri mai ales la nunți și la botezuri. Supravegherea informativă a Securității s-a concretizat în peste 2.500 de file de dosare de urmărire informativă, și în peste 3.000 de file de dosare de anchetă și de urmărire penală. Reies din ele dimensiunile prigoanei la care a fost supus chiar și în timpul așa-zisei libertăți. De curând, am început publicarea acestor dosare de Securitate într-o serie intitulată „Traian Dorz în dosarele Securității”.

Referindu-se la însemnătatea cărților, Traian Dorz spunea: „Cartea este lumină și eliberare”. În persecuții și greutăți l-a văzut întotdeauna pe Mântuitorul Hristos. Sămburele creației sale este rugăciunea, iubirea lui Hristos și a semenilor. A scris mii de poezii, fiind supranumit „cântărețul Golgoetei”. Multe create în închisoare. „Ciobul de sticlă uns cu scuipat și dat cu săpun, apoi prăfuit cu puținul var răzuit de pe perete, strângea rând cu rând și strofă cu strofă aceste flăcări și carate acolo de unde nu se mai pierdeau”, povestește el despre poeziile scrise în 1953 la Penitenciarul Caransebeș. Închis în colonia de muncă Periprava-Grind, a făcut cinci zile de carceră, pentru că scrisese pe un ciob de sticlă colindul Minunată-i Noaptea Sfântă.

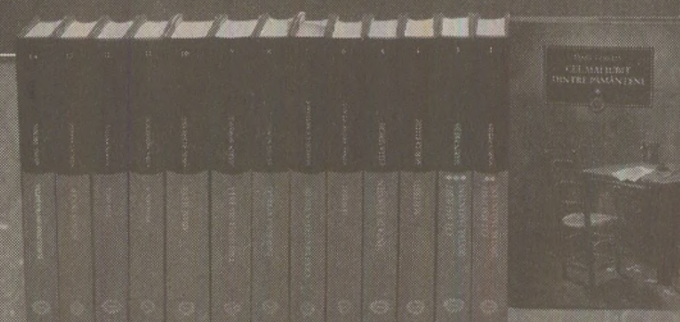
Pentru români, Traian Dorz este un model al misionarismului laic. Volumele sale cu meditații și îndemnuri creștinești circulau dactilografiate sau copiate de mână, fiind o literatură de samizdat printre membrii „Oștii Domnului” și nu numai. Prin poeziile sale a contribuit la menținerea spiritului religios ortodox. Rămas viu, spiritul creației sale ne răscolește inimile.

Corneliu CLOP, strănepotul lui Traian Dorz

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL**
NATIONAL
CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE
www.jurnalul.ro

10,9
LEI

Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

Maricica Puică s-a oprit din alergare la 39 de ani

În luna iunie 1989, campioana olimpică și mondială Maricica Puică, una dintre figurile emblematiche ale atletismului românesc, a decis să se retragă din activitatea competițională. Avea 39 de ani, o vârstă respectabilă pentru un sportiv de înaltă performanță, dintre care 24 îi petrecuse pe terenurile de atletism. La inițiativa regretei Lia Manoliu, pe atunci vicepreședinte al Comitetului Olimpic Român, în onoarea sa a fost organizată o festivitate de retragere emoționantă, care a avut loc la Pitești, cu ocazia Campionatelor Naționale. Despre acest moment, care a marcat finalul unei cariere de excepție, Maricica Puică își amintește. „Am primit o mulțime de cupe și plachete de la federație, de la cluburile Olimpia, la care eram legitimată, Steaua și Dinamo, pe care le păstrez și azi în vitrina mea cu trofee. Am trăit un moment de mare bucurie, dar și de tristețe în același timp, pentru că în astfel de clipe îți dai seama că ai îmbătrânit. De fapt, eu nu am vrut să mă retrag atunci, deși aveam 39 de ani. Simțeam că mai pot alerga câțiva ani, dar am fost forțată să renunț din cauza accidentărilor. Cu un an înainte, la Jocurile Olimpice de la Seul, am suferit o ruptură fibrilară în serile la 3.000 de metri și a trebuit să abandonez. A fost un moment greu, îmi venea să mă las, dar am hotărât împreună cu soțul și antrenorul meu, Ion Puică, să mai continuăm, pentru că doream să mă retrag cu fruntea sus, ceea ce însemna o medalie la o competiție importantă. Iar această competiție a fost Campionatul European în sală de la Haga, din primăvara anului 1989, la care am câștigat medalia de bronz la 3.000 de metri. Cred că așa fi putut obține un rezultat mai bun dacă accidentarea de la Olimpiadă nu ar fi recidivat chiar în finală. Am trecut linia de sosire într-un picior, dar măcar aveam medalia pe care mi-o dorisem”, povestește Maricica Puică.

Momentul de vârf al carierei sale, așa cum ea însăși recunoaște, a fost Olimpiada de la Los Angeles, din 1984, la care a cucerit o medalie de aur și una de bronz. Atunci ea a câștigat cursa de 3.000 de metri, în care a reușit să o învingă pe Mary Decker, dublă campioană mondială în 1983 și marea speranță a atletismului american, pentru ca după doar câteva zile să-și aducă bronzul în proba de 1.500 de metri. „Anul 1984 a fost extraordinar pentru mine. Mai întâi, am devenit campioană mondială la cros, culmea, tot pe pământ american, la East Rutherford, un rezultat neașteptat pentru mulți, deoarece veneam după o accidentare serioasă, o ruptură de ligamente suferită pe terenul de baschet. A urmat Olimpiada, cu aurul la 3.000 de metri și bronzul la 1.500 de metri. Și acum cred că așa fi putut să câștig două medalii de aur, dar americanii au alcătuit programul în așa fel ca nimeni să nu poată aler-

Maricica Puică a stabilit două recorduri europene, două mondiale și trei olimpice în cursele de semifond și fond

ga ambele probe. Eu, totuși, am făcut-o. Au fost patru zile de concurs infernale, fără pauză. Dacă așa fi avut măcar o jumătate de zi de odihnă, cred că așa fi fost prima și la 1.500 de metri”, rememorează fosta mare campioană.

După Jocurile Olimpice, Fred Lebow, un american de origine română care a fost inițiatorul celebrului maraton de la New York, i-a oferit Maricicăi Puică două milioane de dolari ca să rămână în SUA și să concureze acolo. A refuzat, așa cum a făcut și ou alte oferte similare pe care le primise din Grecia și din Germania, de teamă ca aceia de acasă să nu aibă de suferit, dar și pentru că ar fi trebuit să aștepte cinci ani până să obțină cetățenia americană.

Maricica Puică a avut o carieră atipică, marile sale victorii venind târziu, la vârsta la care alte atlete spuseseră de mult adios sportului de performanță. A fost selecționată de antrenorul Ion Puică la un cros școlar, în 1965, trei ani mai târziu fiind cooptată pentru prima oară în lotul național. Cel dintâi succes major l-a obținut abia în

1978, când a cucerit o medalie de aur, cu echipa, și una de bronz, la individual, la Campionatele Mondiale de cros. Acela a fost momentul descătușării, pentru că de atunci performanțele au venit una după alta, până în momentul retragerii. „Am ajuns să câștig medalii atât de târziu pentru că în federație erau oameni «binevoitori», care doreau să ne desființeze. Pe mine, ca sportivă, și pe soțul meu, ca antrenor. Eram considerați periculoși, ni se puneau tot timpul piedici. Munceam un an întreg și nu primeam decât un concurs în străinătate. A fost greu până am răbit prima dată, dar după ce am demonstrat de ce suntem în stare nu au mai avut ce să ne facă”, își amintește fără plăcere campioana olimpică din 1984. După Revoluție, Maricica Puică și soțul ei au antrenat cu succes câțiva ani în Spania. Astăzi, singura legătură pe care marea atletă o mai are cu sportul care i-a adus celebritatea este aceea de membru în Comisia de femei din cadrul federației de specialitate.

Vlad IONESCU

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

România a fost criticată la Londra

Formul londonez pe problema drepturilor omului, desfășurat în mai-iunie 1989, a debătut pe larg aspecte legate de politica Guvernului român în această chestiune. Planul de sistematizare, disidenții, cenzurarea informației, atitudinea față de minorități au fost unele dintre subiectele de pe ordinea de zi.

„Ziaristi străini se confruntă și ei cu probleme în România. La London Information Forum, participă nu numai diplomați, care conduc delegațiile străine, ci și un număr semnificativ de zariști. Intervențiile lor s-au axat mai ales pe problemele cu care se confruntă corespondenții străini: vize neacordate, lipsă de cooperare, hărțuire, expulzare.

În cadrul Forumului, s-a ajuns la concluzia că vizele reprezintă cea mai mare problemă atât pentru ziaristi din Est, cât și pentru cei din Vest. În cadrul Forumului s-au auzit, desigur, multe plângeri cu privire la dificultatea de a obține vize, dar, poate cea mai mare listă de astfel de plângeri privește România. O ziaristă britanică s-a plâns că, după ce a așteptat viza pentru România mai bine de un an, i s-a spus, în final, că nu poate intra în țară din cauza „reportajelor sale ostile”. Unii reporteri suedezi au fost întorși de pe aeroportul bucureștean deși ei nu au nevoie de vize pentru România. La forum, delegatul maghiar Lazlo Demus a criticat regimul din România pentru că a interzis intrarea în România a unei echipe a televiziunii maghiare.

O altă problemă a corespondenților străini o reprezintă restricțiile de călătorie în țările unde au fost trimiși. Delegatul vest-german Detlef Rantzau a criticat anumite țări, pentru că restricționează deplasarea zariștilor și că îi pun pe liste negre atunci când scriu reportaje critice. Rantzau nu a numit vreo țară anume, dar diplomații vest-germani le-au spus reporterilor că afirmațiile sale vizau România în mod special. Nu este deloc ambiguă o frază precum „un stat reprezentat aici și unde ai nevoie de autorizație ca să deții o

mașină de scris”; România este singura țară unde mașinile de scris trebuie să aibă autorizație, iar Militia le are înregistrate.

Accesul la surse este o altă problemă care le creează corespondenților probleme. Notoria reglementare românească, numărul 408, nepublicată și care îi obligă pe cetățeni să raporteze orice contact cu străinii, a fost frecvent citată la forumul londonez. Reglementarea a avut un succes deplin ca încercare de a îi intimida pe români și de a descuraja legăturile acestora cu străinii.

La London Forum, Guvernul român a fost condamnat de mai multe țări pentru atitudinea față de minoritățile maghiare și germană. Delegatul român Gheorghe Popescu a replicat că aceste minorități au aceleași drepturi și îndatoriri ca și românii, potrivit Constituției; el a citat un număr de cărți în germană și în maghiară, dar și titluri de ziare publicate în România; el a criticat țările vestice pentru modul cum abordează această problemă. În schimb, Eyal a răspuns că nu e suficient să ai o Constituție, trebuie să o și respecti. El a spus că 40% dintre maghiari și germani citesc materiale cu discursurile lui Nicolae Ceaușescu sau care relatează despre vizitele sale. El a mai vorbit despre lipsa programelor de radio și televiziune în limbile minorităților.

La 21 iunie, conferința pentru drepturile omului de la Paris a fost scena unuia dintre cele mai puternice atacuri maghiare la adresa Guvernului român, înregistrate vreodată la vreun forum internațional. Liderul delegației maghiare, Andre Erdos, a citat un întreg catalog de măsuri discriminatorii pe care Bucureștiul le-a luat împotriva minorității maghiare. El a acuzat regi-

mul din România că a eliminat programele de televiziune în limba maghiară și că a limitat emisiunile de radio în maghiară doar la o oră pe zi; că a redus numărul publicațiilor; și că a limitat educația în limba maghiară; că a interzis schimburile culturale între minoritatea maghiară și Ungaria; că nu își asumă responsabilitatea cu privire la fluxul de refugiați români dinspre România spre Ungaria. Potrivit lui Erdos, acest flux a ajuns acum la 300 de oameni pe săptămână, iar maghiarii reprezintă două treimi din total. Erdos a deplâns faptul că în momentul înregistrării copiilor părinții maghiari au fost avertizați să nu dea nume maghiare copiilor lor.

Teodor Meleșcanu, șeful delegației române, a răspuns că politicile Guvernului român cu privire la tratamentul minorităților se bazează pe două principii simple: tratament egal atât al românilor, cât și al minorităților, și respingerea a oricărui tip de ceea ce el a numit, „politici de apartheid” față de minoritățile naționale ce trăiesc în România și care, a afirmat el, dacă ar fi adoptate, ar duce la „crearea de Bantustan sau de comunități separate”.

Meleșcanu nu a negat că emisiunile în limba maghiară au fost reduse, dar a argumentat că și programele în limba română au fost la rândul lor micșorate, din pricina unor probleme legate de energie. Totuși, a spus el, dintr-un total de 31.238 de ore de radio și de televiziune, aproximativ 10% sunt în maghiară. „Cât despre publicații, Meleșcanu a admis că „poate nu sunt suficiente, poate că ar fi nevoie de mai multe”, dar a afirmat, de asemenea, că minoritatea maghiară are mai multe cărți și reviste pe cap de locuitor decât populația română majoritară.

Meleșcanu a negat, de asemenea, acuzația cu privire la discriminarea educațională. El a spus că oricine din România poate hotărî ce școală vrea să facă și a adăugat că la Universitatea din Cluj, studenții se pot înscrie la cursuri în maghiară dacă doresc acest lucru. De fapt, minoritatea maghiară s-ar discrimina ea însăși dacă ar alege o educație doar în limba maghiară, pentru că acest lucru ar ridica obstacole în momentul în care, mai târziu, un etnic maghiar ar dori să își găsească un loc de muncă „unde toată lumea vorbește românește”, a mai afirmat Meleșcanu.

Cât despre declarația lui Erdo cu privire la numărul refugiaților români în Ungaria, Meleșcanu a afirmat că oricine poate părăsi România legal; dacă aceștia aleg să se numească refugiați când ajung în Ungaria și „dacă autoritățile maghiare îi iau în calcul pe cei care rămân în Ungaria după ce le-a expirat viza, ca refugiați” aceasta este o problemă a guvernului maghiar.

Răspunzând la acuzațiile despre copiii care nu pot fi botezați cu nume maghiare, delegatul român a spus că guvernul său nu face decât să urmeze exemplul francez. Potrivit lui Meleșcanu, reglementările introduse în urmă cu 15 ani au rolul de a-i preveni pe părinți în ceea ce privește alegerea unor nume care i-ar expune pe copiii lor ridicolului, la un moment dat, mai târziu în cursul vieții lor.”

Crisula Ștefănescu

Radio Europa Liberă (München) – Raport al secției de cercetare, condusă de dr M. Shafir. Document din „Arhiva 1989”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

amintiri

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

TLSIT – București încadrează prin concurs economiști, tehnicieni și merceolog pentru activitatea de aprovizionare, ingineri chimiști și chimiști, gospodari și șef sector, cazare pentru unitățile din București, șef birou aprovizionare, șef birou plan-personal, economist plan-retribuire, analiști și operatori informatică, inspecții personal și ingineri topometri pentru unitatea de la CNE Cernavodă.

Întreprinderea Produse Cosmetice Mirj București încadrează conform Legii 12/1971, frezor, sudor electro-autogen, lăcătuși mecanici, instalatori mecanici și muncitori necalificați pentru administrativ.

Fabrica de Bere Grivița, cu sediul în Șoseaua Orhideelor, București, Sector 1, încadrează de urgență economist probleme salarizare și patru gestionari.

VÂNZĂRI

Vând Trabant 603, an fabricație

1968, motor 1960, diverse reconșionări, funcționare ireproșabilă.

Vând convenabil videocasetofon nou, telecomandă, infraroșii, videocasete înregistrare (colecție).

Vând Dacia 1100, în stare bună de funcționare, cu set motor nou, original. După ora 17:00.

Vând sau schimb apartament proprietate, trei camere, Teiul Doamnei, eventual garsonieră zona Militari, cu apartament patru camere Tei, Dorobanți.

Vând mașini de confecționat file tubular.

CUMPĂRĂRI

Cumpăr televizor color, videocasete sigilate.

Cumpăr urgent bloc motor Dacia 1100. Zilnic după ora 17:00.

Cumpăr urgent uși, aripi, față, spate, stânga Mercedes tip 230, anul fabricației 1973. Aștept provincia.

Cumpăr player Rekorder, televizor color, videocasete sigilate, derulator, blue-jeans, bluze deosebite.

tv 20 iunie 1989

19:00 Telejurnal

19:25 Să trăim și să muncim în spiritul normelor eticii și echității socialiste

Conștiința datoriei

19:45 Industria – programe prioritare

Sporirea bazei de materii prime și energetice

Acțiuni pentru creșterea producției de cărbune energetic și pentru constituirea stocurilor la termocentrale

Redactor Radu George Serafim

20:05 Teatrul tv

Un romantic oarecare

de Ion D. Șerban

În distribuție: Silviu Stănculescu, Vistrian Roman, Cezara Dafinescu, Lucia Mureșan, Ion Marinescu, George Motoi, Ana Ciontea, Dinu Manolache, Carmen Enea, Nicolae Urs

Redactor Alexandra Orban

Regia artistică Nae Cosmescu

Din frumusețile patriei

Rapsodiile naturii. Documentar

Producție a Studioului de Film TV

Redactor Alexandru Satmari

21:50 Telejurnal

22:00 Închiderea programului

vremea

În țară, vremea a fost răcoroasă și în general instabilă. Au căzut ploici care au avut și caracter de averse, însoțite de descărcări electrice și grindină în jumătatea de vest a țării și pe arii mai restrânse în celelalte regiuni. În vestul țării și la munte, izolat, cantitățile de apă au depășit 25 de litri pe metru pătrat.

Vântul a suflat slab până la moderat, cu unele intensificări în vestul și estul țării, precum și la munte, predominant din sectorul nordic cu viteze între 25 și 55 de kilometri pe oră. Temperaturile

maxime au fost cuprinse între 16 și 26 de grade, iar minimele nocturne între 8 și 16 grade. În zona de munte și pe alocuri în estul și sudul țării, dimineața s-a produs ceață.

La București, vremea a fost răcoroasă și ușor instabilă. Au căzut averse de ploaie însoțite treacător și de descărcări electrice în cursul după-amiezii. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperatura maximă a fost cuprinsă între 23 și 25 de grade, iar minimă între 13 și 15 grade.

Studiu în roșu

ORIZONTAL: 1) Pictor sovietic rus, semnatul uleiului „Opt dreptunghiuri roșii” (Kazmir) – „Cântecul... roșu”, volum al scriitorului român de limbă germană Paul Langfelder (nom.) 2) Poet și prozator francez, semnatul cărții „Frontul roșu” (Louis) – „... roșii ale războiului”, volum de lirică patriotică aparținând lui Emil Verharen (neart.) 3) Regizorul filmului românesc „Mere roșii” (Alexandru) – Scriitor american, autor al romanului de demitizare a războiului civil, „Semnul roșu al curajului” (Stephen) 4) Întreprinderea mecanică Timișoara (abr.) – În 1940 a apărut volumul de versuri „Pomul roșu”, a acestui scriitor român (Zaharia) 5) Masiv muntos din Caucaz – A pregăti terenul – Localitate în Iugoslavia 6) Prozator libanez, autorul romanului istoric „Emirul roșu”, o panoramă a feudalismului islamic (Marun) – Șir 7) Localitate în Elveția – „Schimb pe... roșie”, povestire din volumul Artei Șandru, „Magazinul de clepsidre” – Constantin Radina 8) Din schelet – Invitație – Ministerul Afacerilor Externe (abr.) 9) Mihai Neamtu Autorul versurilor „Pe frunze roșii s-a culcat/ În amurg pământul/ din firul ierbii respirând” („De tine am uitat”; Gabriel) – „... roșie în peisaj”, lucrare a pictorului german August Macke (pl.) 10) Fară accent – Prozator român, semnatul volumului „Trandafirul roșu” (Dumitru) 11) „... roșu”, western semnat de Howard Hawks, cu John Wayne în rolul principal (nom.) – Pictor german, fondator al grupului „Die blaue Vier” (Cei patru albaștrii), autor al pânzei „Vesta roșie” (Paul) – Pieptănătura înaltă 12) „... roșie”, emoționant film al sovieticului Vasili Șukșin – Prozator român, autorul romanului „Isvorul roșu” (Nicolae)

VERTICAL: 1) Celebrul pictor francez, autor al pânzelor „Armonie în roșu” și „Mare interior roșu” (Henri) – Pictor german, semnatul pânzei „Cal roșu” (Franz) 2) Autorul poeziei „Zăpada roșie”, din volumul „Scări la stele” (Horia) – Compozitor român, semnatul al cântecului „Fragă roșie și coaptă”, pe versurile lui Mihai Beniuc (Emil) 3) Regizor italian, autor al peliculei „Alb, roșu și...” (Alberto) Vâr în Munții Bistriței 4) Eu, în limba latină – Cube! – „... cu flori roșii”, tabloul de Paul Gauguin (sing.) 5) Scriitor iluminist german (1751-1826) – Localitate în Vietnam – Caneel 6) Plantă textilă – Muscă mare – Spectacol deosebit 7) Apreciată actriță italiană, prezentă în coproducția italo-sovietică „Cortul roșu” (Claudia) 8) „... roșie”, volum al poetului sovietic Volodimir Mikolaiovici Sosiora – Maria Arsene – Înel anul în trunchiul copacilor (trans.) 9) Animal proverbial pentru culoarea sa roșie – Cură! – Costel Anton 10) Lucruri ieșite din comun – „... morții roșii”, povestire de Edgar Allan Poe 11) Răuri – Strămoș al pielilor roșii sud-americane – În cont! 12) Cărie! – Mare pictor român, autor al celebrului tablou „Broboada roșie” (Ion)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

Almanoh Știința Tineretului 1989

DIN PRESA INTERNAȚIONALĂ

CISL: 650 de sindicaliști au fost asasinați în lume de la începutul anului 1988

Potrivit raportului publicat de Confederația Internațională a Sindicatelor Libere (CISL), în anul 1988 și în cursul primelor luni din 1989 au fost asasinați aproape 650 de sindicaliști, aproape dublu față de anul precedent, iar 6.500 au fost arestați pentru că își desfășurau activitatea sindicală. Represiunea cea mai brutală s-a manifestat în America Latină, scria Le Monde. În Columbia s-au semnalat asasinat și dispariții aproape zilnice: în total 500 de persoane, cei mai mulți sindicaliști agricoli. Guvernul, la rândul său, a arestat 700 de sindicaliști cu ocazia grevei generale din 27 octombrie. În Salvador, 20 de sindicaliști au fost omorâți. În Nicaragua, peste 150 de sindicaliști au fost arestați. În Chile, în ciuda progreselor înregistrate

de opoziția democratică, doi conducători CTU sunt încă deportați și 100 de persoane au fost arestate la 18 aprilie cu ocazia unei greve. În Africa de Sud, legea relațiilor de muncă care a intrat în vigoare în luna septembrie interzice grevele de solidarizare sau boicotarea unor produse. În Coreea de Sud, după trei amnistii prezidențiale, 150 de sindicaliști au rămas totuși închiși ca urmare a grevelor din vara lui 1987. În Turcia, 264 de reprezentanți ai centralei Disk au fost condamnați la închisoare între cinci și șase ani. În România, circa 50 de muncitori au dispărut și alți 60 au fost condamnați la muncă silnică, primind condamnări între șase luni și trei ani, în urma revoltei de la Brașov din 1987.

Funeraliile lui Imre Nagy provoacă proteste în mai multe țări din estul Europei

Funeraliile solemne organizate vineri, 16 iunie la Budapesta în memoria lui Imre Nagy, prim-ministru al Ungariei în timpul insurecției din 1956, au suscitât reacții negative în mai multe țări, informa Le Monde, după o știre AFP. România s-a considerat ofensată personal și a înmănat duminică un protest oficial ambasadorului Ungariei la București, denunțând „manifestări anti-socialiste, anti-românești, șoviniste și revizioniste” cu ocazia acestei înmormântări. Potrivit Agerpres, ceremonia de vineri de la Budapesta a luat o turnură „clar fascistă” și este îndreptată împotriva „Partidului Socialist al Muncitorilor din Ungaria, împotriva socialismului și comunismului și cât și împotriva pactului de la Varșovia.”

În Berlinul de Est, agenția de presă ADN a estimat că ceremonia de la Budapesta a fost o manifestare de ostilitate la adresa partidului comunist ungar și a Uniunii Sovietice. ADN amintește că Imre Nagy a fost condamnat pentru înaltă trădare, dar nu spune nimic despre reabilitarea sa, nici despre prezența primului ministru ungar,

domnul Nemeth, la funeraliile sale. O condamnare și mai severă vine de la Tirana, unde agenția albaneză de presă denunță „pompoasă ceremonie” de vineri amintind că Imre Nagy „a condus în 1956 o contra-revoluție care viza răsturnarea socialismului în Ungaria”. În schimb, la Moscova, organul de presă al tineretului comunist, Kom-somolskaia Pravda, dorește o reexaminare a rolului jucat de URSS în zdrobirea insurecției din 1956 din Ungaria și scrie: „Numele de Nagy este strâns legat de lupta împotriva stalinismului (...), cât și pentru un sistem democratic multipartitist și pentru un pluralism bazat pe independență și suveranitate internațională. (...) Deoarece tovarășii noștri unguri sunt decisi să descopere și să aducă la suprafață adevărul în legătură cu anul 1956, este necesar să reevaluăm activitățile guvernului sovietic și ale altor țări socialiste în epocă”.

InfoMina